

AnletsBladet

NR 4

NOVEMBER 2000

Besök på Armémuseum tisdagen den 21 november.

(Observera ej den 22 november som angavs som datum för medlemmarna i förra Anletsbladet).

Hur det svenska samhället påverkats av krig och försvar visas på det senaste av Stockholms museer. Bakom den pampiga fasaden - med kanonerna framför - ligger ett av landets största och modernaste museer. Man vandrar genom svensk historia i 1000 år, från vikingarnas dagar till våra. Vapen och rustningar, kanoner och uniformer ställs ut i verklighetstroga scenerier från olika tider och platser.

Armémuseum har Sveriges största samling av föremål med anknytning till militär historia och det är bl.a. museets uppgift att vårda och bevara skatterna och ställa dem till forskarnas förfogande.

I östra flygeln ligger arkivet och biblioteket. De är en outsinlig källa till kunskap om förflutna tider, inte bara på krigets område. Biblioteket omfattar över 50 000 volymer och stort antal facktidsskrifter som kan studeras under de gamla nyrenoverade kryssvalven. Arkivet innehåller cirka 100 000 fotografier, teckningar, kartor och tryck.

Armémuseum ligger på Riddargatan 13 på Östermalm. Närmaste tunnelbanestation är Östermalmstorg (uppgång Sibyllegatan). Vi samlas i foajén kl. 18.15 och den guidade visningen börjar kl. 18.30 och pågår ca 1 timme.

(Ingen entréavgift)
Välkommen till en
spännande och
trevlig kväll!

Antika kartor

Med. Lic. Rolf Ottosson från Huddinge berättade på Broängsgården i Tumba den 20 september 2000.

Nedtecknat av Anita Karlsson

Rolf Ottossons intresse för kartor startade tidigt. Fadern, som var lärare, brukade hänga upp en karta för barnen att titta på, när de fick ha rast inomhus. Det var kanske anledningen till att Rolf idag, 60 år senare, driver företaget OSON som köper och säljer antika kartor.

Kartor började tidigt framställas. Ett av de tidigaste kända försöken är en babylonisk världskarta mer än 3000 år gammal, som man hittat inristad på en lerskiva.

1400- och 1500-talen var upptäckternas tidevarv, bl.a. för ju Columbus till Amerika och kartritandet tog fart. I början ritades de på pergament. I mitten av 1500-talet började man trycka kartor i större omfattning. Tryckerikonsten utvecklades liksom papperstillverkningen. Först gjordes kartor som träsnitt och senare tillkom kopparsnitten. Man kunde bara trycka i svart-vitt och man fick måla dit andra färger för hand.

Kommunikationerna var på den tiden långsamma och det tog tid för nyheter att spridas. Fantasin fick många gånger ersätta fakta, innan man fått kunskap om avlägsna platser. Detta och önskan att göra kartorna till vackra och konstnärliga statussymboler ledde till att de försågs med bilder av vapensköldar, människor, skepp, vidunder och annat.

Svensken Olaus Magnus utgav i Venedig 1539 Carta Marina över Norden. Ett exemplar finns idag på universitetsbiblioteket Carolina Rediviva i Uppsala och ett i München. Kartbilden av Sverige är inte korrekt, men man kan skönja landet. Några år senare gavs den första egentliga geografiboken ut. Sebastian Münster kallade den Cosmographia. Han hade samlat information genom att skriva till olika universitet.

Man började också samla kartor i det som senare kom att kallas atlas.

De mest betydande kartograferna bosatte sig i Amsterdam eller Antwerpen i Nederländerna. En känd kartritare var Mercator. 1496 utgav Martin Behaim från Nürnberg världens första jordglob, trots att jorden ännu inte var omseglad.

Svensken Andreas Bureaus ritade kartor över Skandinavien i början av 1600-talet och en del utgavs i Amsterdam av Willem Blaeu.

Många originalkartor har överlevt genom århundraden trots krig, brand och insektsangrepp. De har inte heller mörknat, eftersom de är tryckta på papper som gjorts på linnelump.

Kartor har blivit eftertraktade som samlarobjekt. Man vet att påven och det engelska kungahuset bland många andra samlar dem. □

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS
SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Hans Stedfeldt, Solbacksvägen 19
147 41 Tumba. Tel: 08-530 364 77

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Gunnar Lindström, tfn 778 08 49
V.ordf. Anita Karlsson, tfn 530 33310
Sekr. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Kassör. Folke Pettersson, tfn 530 326 04
Ledamot. Bertil Nilsson, tfn 531 71833
Suppl. Göta Eriksson, tfn 531 714 12
Suppl. Arne Svensson, tfn 531 83659

AnletsBladet

Ansv. utg. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477

E-post: hans@stedfeldt.pp.se

Red. Arne Mattsson, tfn 530 37116

E-post: arkarma.mattsson@swipnet.se

Ävgifter

Medlemsavgift 2000: 100:-

Familjemedlem: 50:-

Postgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:

Folke Pettersson, tfn 530 326 04

Vår förening är medlemsförening i

Sveriges Släktforskar- förbund

Sveriges Släktforskarförbund verkar för att sprida kännedom om släktforskningen som *kulturfaktor, ideell rörelse och vetenskap.*

Kontakta gärna Släktforskarförbundet direkt: *Box 30222, 104 25 Stockholm. Tel. 08-695 08 90.*

Kassören meddelar...

Nya medlemmar

Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr 3/2000 har föreningen fått 4 nya medlemmar som hälsas hjärtligt välkomna.

Erik Eklundh	Norsborg
Ingvor Ståhlberg	Norsborg
Solweig Svanborg	Norsborg
Birgit Wallin	Norsborg

Adressändring:

Lars Johansson, Rönningevägen 5
144 61 Rönninge.

Vid årets Släktforskar dagar i Linköping den 26-27 augusti blev vår förening tyvärr inte representerad då vår ordförande Gunnar Lindström, som var anmäld att delta, drabbades av en förkylning. Östgöta Genealogiska Förening och DIS stod som arrangörer. Antalet besökare

och utställare var enligt uppgift rekordstort och arrangemangen tydligen mycket väl genomförda. Från Sveriges Släktforskarförbunds årsstämma, som var den 26 augusti, rapporteras att Ted Rosvall, Falköping, valdes till ny ordförande efter Krister L:son Lagersvärd, som av sagt sig återval efter sex års ordförandeskap.

Ted Rosvall fick 67 röster mot 62 för motkandidaten Jon Pallin från Borlänge. Ny i styrelsen blev också Sam Blixt från PLF i Oskarshamn.

Släktforskar dagarna år 2001 kommer att förläggas till Borås och 2002 kommer Borlänge att stå som värd.

Hans Stedfeldt

Ett sockenprotokoll berättar...

av Hans Stedfeldt

Leksbergs Hembygdsförening utanför Mariestad har läst gamla sockenprotokoll, skrivit rent och givit ut dem på CD-ROM. Vid forskning har min hustru och jag funnit ett äkta par som onekligen hade problem i sitt äktenskap. Om Kyrkorådets insats räckte till för att rädda förhållandet förtäljer inte historien. Året är 1848.

- F.d Tråsskusken Magnus Karlberg, född d. 9 Julii 1801, och dess Hustru Britta Pehrsdotter, född d. 11 Oct. 1798, hvilka, för oenig sammanlefnad skuld, länge tid lefvat skilda ifrån hvarandra, hade för detta oskickliga och otillbörliga förhållande, flere gånger enskildt blefvit tilltalade, varnade och förmanade. Då de likväl förmaningarne oagadt forfforo att i hotfullt och fientligt sinnelag lefva hvarandra fränskilda, såg Pastors-Embetet sig nödsakadt att låta dem genomgå andra varningsgraden och hade till denna dag inkallat dem inför Kyrkorådet. De inställde sig och på tillfrågan om anledningen till oenigheten, skötade, som vanligt, skulden på hvarandra. Mannen påstod att Hustrun, som väl kan lägga sina ord och med ymniga tårar, när hon behagar, söka inbilla andra att hon är den mäst förfördelade, likväl i själfva verket eger ett ganska våldsamt sinnelag, och hade i sådant lynne bortkört honom ifrån deras gemensamma bo. Hustrun deremot föregaf att Mannen är mycket begifven på fylteri och dryckenskap och förstörde, i sådant tillstånd, icke blott hvad han sjelf, utan äfven hvad hon kunde

förtjena till lifsuppehälle åt sig och Barnen, samt att hon påyrkat hans aflägsnande ur huset. Kyrkorådet, som trodde sig känna att förhållandet hufvudsakligen var sådant, som Makarne sjelfve nu uppgifvit, föreställdes dem i ömma och bevekliga ordalag det oskickliga i deras uppförande och uppmanade dem att såsom goda ägta Makar, i sämja och enighet lefva tillsammans och genom arbetsamhet och flit förskaffa lifsuppehälle åt sig sjelfva och barnen och det så mycket hålldre, som de bägge egde full arbetsförmåga och ingalunda saknade tillgång på arbetsförtjenst. Särskilt förmanades Karlberg att afstå ifrån fyllerilasten, hvilken otvifvelaktigt gifvit mästa anledningen till oenigheten. Han lofvade att hädanefter alldeles bortlägga bruket af rusgifvande drycker. Hustrun deremot uppmanades att med lämpa och foglighet bemöta sin Man samt så medelst undvika alla anledningar till oenighet, hvilket hon ock lofvade. Slutligen afkunnade Kyrkorådet att, deräst Karlberg och hans Hustru icke inom en månad ifrån denna dag sammanflytta och lefva enligt tillsammans, skall förhållandet inberättas till Högvärdiga DomCapitlet i Skara, som icke törer underlåta att med dem vidtaga sådane åtgärder, som öfverensstämma med Lag och Författningar.

Å Kyrkorådet vägnar
som ovan
Jakob Wallgren

W. SCH.

BISMARCK
50 P. 111

Die Regierung der Königlich Preussischen Provinz
Sachseln hat die Kosten der Festsetzung des 27. 1/2
Jahres und der Kosten der preussischen Provinz
verwaltung, welche, unter der Aufsicht der
Regierung, in der Zeit von 1800 bis 1803
und durch die Verwaltung der Provinz
verwaltung übernommen und in dem Jahr 1803
Januar 1808 till herr handelsmann Michael
Kessners schatzamt für Summe Rthl 40 1/2
Groschen 10 Schilling 10 Pfennig
zahlt, solch, beiliegend und schriftlich
genossener Akten till Oeffentl. Justizamt
mit unserm Rathsch. Sigill und Secretarrens-
unterschrift unterhalb, Carlshammes Rathsch.
den 11. Martij 1803.

Die Königlich-Preussische Regierung!
No. 1000000000

= 34. 1/2

Oeffentl. Justizamt Bismarck, vornehm Festsetzung des 27. 1/2
Jahres Königlich Preussischen Sachseln.

Lösning till läsövningen på sidan 3.

1½
SCH

På begäran af Skepps Timmermannen Wandahl såsom köpare af fastigheten sub No 277 tillhörig och bebodd af framledne Mätaren Åkermans Enka, eftersågs och befants nemnde fastighet, inom en tid af Tio år, räknad till denna dags och Rättegångs timmas utgång, endast vara besvärad med en under den 29:de Januarii 1798 till Herr Handels Man Michael Thessmars säkerhet för Siuttio RD:r 40 sk:r Specie Riksgälds Mynt med Ränta á Sex procent, sökt, bewiljad och faststald Inteckning; Hwaröfwer detta till Öppet Intecknings Bewis under Stadens Sigill och Secreterarens underskrift meddelas. Carlshamns Rådhus den 14:de Martij 1803.

På Rådstufwu=Rättens Wägnar!

Albr. Pettersson

Sigillum Civitatis CARLSHAMN
(Lacksigill)
= 34 sk 4 rst

Öppet Intecknings Bewis, rörande fastigheten sub No 277, tillhörig Skepps Timmermannen Wandahl.

Här är några nya nätadresser...

Sidor som något liknar Rötter:

Norsk släktforskning: <http://www.slekt.no/>

Tysk släktforskning: <http://www.genealogie-online.de/>

Brittisk släktforskartidning: <http://www.ukgenealogy.co.uk/news/0900.htm>

Kåserier på engelska om släktforskning: <http://www.dearmyrtle.com/>

Evertons dagliga nyhetstips: <http://www.everton.com/FHN/index.html>

Genealogy Bulletin: <http://www.genealogybulletin.com/>

Journal of Online Genealogy: <http://www.onlinegenealogy.com>

Genealogiska Föreningens nyfödda hemsida: <http://www.genealogi.net>

Svensk historia: <http://www.svenskhistoria.nu/2.html>

Kom till Leksand och sök dina rötter!

SLÄKTFORSKARNAS HUS

Tel: 0247-12280, Fax 0247-79 79 92

Hemsida: www.genhouse-sweden.com

- Vi har nu 45 forskarplatser till förfogande!

- Vi har hela Sveriges kyrkoböcker fram till 1928 på mikrokort och kunnig personal till hjälp!

- Vi anordnar kurser i textläsning och släktforskning - ring och boka en 5-dagarskurs.

- Kontakta oss gärna för grupp-bokningar (25% rabatt vid minst 25 deltagare).

Helgerna öppet för grupper enligt överenskommelse. Ring alltid i god tid innan - salen kan vara fullbokad!

Öppettider:

14/8-maj 2001:

Må-fre 8-16 onsd. kvällsöppet till 21

Prislistan som gäller från 1 maj 2000 ser ut så här:

Forskaravgifter:

Timme 40:-

Halvdag 8-12 alt. 12-16 110:-

Kväll 16-21 140:-

Heldag 200:-

Heldag+kväll 250:-

5-dagarskort ~15/8-15/6 750:-

5-dagarskort ~15/6-15/8 1000:-

Forskarhjälp vid behov 200:-/h

Utredningsuppdrag 300:-/h

ERBJUDANDE TILL ALLA SLÄKTFORSKARFÖRENINGSMEDLEMMAR!

Klipp ur och ta med denna talong till Släktforskarnas Hus i Leksand.

Mot uppvisnade av talongen får du forska upp till en dag för halva priset. Gäller under tiden 1 oktober 2000 - 31 maj 2001.

Gäller för medlemmar i BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

I Nordanstigs bygd och släktband Forskarförening 2/2000 hittar vi följande:

En kyrkoherde stod vid kyrkoporten och tittade på en man som smög omkring bland alla gravar. Efter en stund kom mannen fram och frågade kyrkoherden:-

- Varför står det inte på alla gravstenar vad den bortgångne dog av?

- Vadå, svarade kyrkoherden, det står väl inte på någon.

- Jo, svarade mannen, på den där borta står det, "sköts av kyrkorådet".

Tänkvärda citat

Djärvare än att utforska det okända, är att ifrågasätta det kända.

Det är besynnerligt att det förflutna tar så många år av vårt liv.

I smedens hus använder man träsked.

Gamla recept

Mot mygg och broms:

Kreolin för 50 öre, 2 msk i kokt vatten. Smörjes på.

Mot mjöldagg på krusbär:

Pulveriserad Alun upplöses i vatten och sprutas på buskarna 3 ggr årligen.

För magen:

1½ hg sviskon, 1½ hg "storfiker", 1½ hg sirup, 50 öre senapspulver. Kokas i panna. Intages 1-2-3 msk vid behov.

Att gurgla sig med:

1 tsk pulveriserad ingefära, 1 tsk pulveriserad Alun i ett glas vatten varje morgon.

Stina Åslin, Gnarp

AnletsBladet söker medförfattare!

Vi behöver material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser sk. "fynd" under forskningen m.m. Vässa pennan och skriv - tidningen är till för Dig!

Redaktörerna